

er niet, en wilden ook niet aannemen, dat Duitsland nog steeds profiteerde van de militaire voorsprong die het sinds '33 opgebouwd had en die het in staat had gesteld, tegen geringe offers in '39 Polen te bezetten, in '40 Denemarken, Noorwegen en West-Europa, in '41 de Balkan en Kreta. Engeland zou nooit voldoende krachten kunnen mobiliseren om alléén in Europa de strijd met de *Wehrmacht* aan te binden, zelfs niet met een *Wehrmacht* die grotendeels gebonden was door de strijd aan het Oostelijk front. Amerikaanse troepen en Amerikaanse wapenen waren bij de bevrijding van Europa onmisbaar. Maar de Verenigde Staten hadden kostbare jaren laten verstrijken. In '39 vormde hun wapenproductie slechts 1% van hun totale productie, in '40 2,8%, in '41 9%. De zweepslag van Pearl Harbor was nodig om het '*arsenal of democracy*' (Roosevelts term!) tot werkelijkheid te maken. In '42 steeg de Amerikaanse oorlogsproductie tot 31% van de totale productie, in het laatste kwartaal lag zij al bij de 40%. Dat was een uniek snelle stijging – maar zij betekende niet dat Amerika een jaar na Pearl Harbor al tot belangrijke offensieven in staat was. De training van de troepen vergde veel tijd. Bovendien waren er twee belangrijke factoren die de kracht beperkten welke de Geallieerden bij en op het Europees strijdtoneel konden ontplooiën: het verloop van de strijd ter zee en de wenselijkheid om in de Stille Oceaan de punten te behouden, c.q. te veroveren, die voor latere offensieve actie tegen Japan onmisbaar waren.

Op beide factoren willen wij kort ingaan.

In de eerste maanden van '42, toen de scheepvaartroutes bij de Amerikaanse Oostkust en in en bij de Caraïbische Zee nog vrijwel onbeschermd waren, hadden de Duitse *U-Boote* daar talrijke Geallieerde koopvaarders tot zinken gebracht. Aan de beveiliging van dié routes werd spoedig het nodige gedaan, maar midden op de Atlantische Oceaan bleef een brede zone liggen die men niet met lange-afstands-vliegtuigen bestreek. Er waren niet genoeg van die vliegtuigen beschikbaar of, beter misschien: ze waren er wel, de nieuwe types Engelse bommenwerpers namelijk, maar het Britse oorlogskabinet wilde die bommenwerpers niet van hun eigenlijke doelen, de Duitse steden, afhouden. Torpedobootjagers en andere oorlogsbodems die met de convoien meevoeren, waren ook niet in voldoende aantallen aanwezig. Wel werden in '42, mede door het gebruik van effectievere dieptebommen en van een nieuw type radar, bijna 100 *U-Boote* tot zinken gebracht, maar de *Kriegsmarine* wist door snelle aanbouw het aantal *U-Boote* dat tegelijk in de vaart gebracht kon worden, belangrijk uit te breiden: van 91 in januari '42 tot niet minder dan 212 in december.

Begin '42 beschikten de Geallieerden over 48 mln ton aan scheepsruimte. Daarvan ging in '42, voor een gering deel door actie van de Japanners, bijna